

פרשת דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בראשות ובנשיאות כ"ק מורנו ורבנו האדמו"ר רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי **חיים פינטו** זע"א

פרשת וישב

כ"ב כסלו
תשפ"ב 1104

זמני השבת

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע				
הדלקת נרות	4:00	4:15	4:06	4:21
מוצאי שבת	5:14	5:16	5:14	5:17
רבינו תם	5:52	5:53	5:51	5:54

שבת מברכין - ר"ח בימים שבת קודש-ראשון המולד ביום שבי"ק בשעה 1:39 ו-14 חלקים

הילולא דצדיקיא

- כג. רבי דוד טבלי שיף
- כג. רבי שמואל דרזי
- כד. רבי חיים חזקיהו מדיני בעל ה"שדי חמד"
- כד. רבי זכריה מנדל מפודוהייץ מח"ס 'מנורת זכריה'
- כה. רבי יעקב עטלינגר
- כה. רבי אברהם הררי רפול
- כו. רבי שאול קצין
- כו. רבי יהושע זליג דיסקין
- כז. רבי אברהם יצחק הכהן אדמו"ר מתולדות אהרן
- כז. רבי מאיר ורג'אני מח"ס 'מאור עינים'
- כח. רבי עזרא חמויי ראב"ד ארם צובא
- כח. רבי ברוך טוערסקי מהורנסטופל
- כט. רבי אברהם מיוחס מח"ס 'שדה הארץ'
- כט. רבי ישראל פרידמן האדמו"ר מהוסיאטין

וכך גם ביום השני הם שמחו שמחה גדולה שהצליחו להדליק, ושוב התפללו וביקשו מהקב"ה שיעזור להם ושיהיה בשמן עוד כמות להדליק עוד יום נוסף, וכך בכל יום ויום ביקשו והתחננו אל ה' שיהיה בפך די שמן להדליק עוד יום ועוד יום, עד שיביאו את השמן החדש. ואכן ה' קיבל את תפילתם, ונעשה בשמן נס והדליקו ממנו שמונה ימים.

אם כן, בראות החשמונאים כי הם מצאו פך שמן טהור וסגור, הם ראו בכך סייעתא דשמיא גדולה, וראו בכך נס גדול של בימים ההם בזמן הזה. ולכן הם ניצלו את ההזדמנות הזאת של מציאות ה' לבקש ממנו שיוסיף להמשיך ולהדליק עוד יום ועוד יום, כדי שבני ישראל אכן יראו כי הם רצויים לפני הקב"ה, וכולם יבינו כי הקב"ה אכן דואג לנשמה שלהם לחזור לטהרתה, לאחר שהיא התנתקה מכל הזוהמה של היוונים ושל תרבות יוון שהשכיחה מהם את היהדות, בכך שאמרו להם כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל (בראשית רבה פר' ב, ד).

אמור מעתה, מכל הני מילי למדים אנו לימוד עצום, כי מפעם לפעם הקב"ה מזמין לאדם סייעתא דשמיא, ולפעמים אפילו שלא כדרך הטבע. ואז על האדם לאחוז בזה חזק ולא להרפות, אלא להמשיך וללכת מחיל אל חיל, כמו שמצינו אצל החשמונאים, כי הם ראו את מציאות השי"ת ואת הסייעתא הגדולה של הקב"ה בפך הקטן שמצאו וזה הביא אותם להתגלות עילאית, והלכו מחיל אל חיל, ולכן זכו שיהיה להם נס גדול ויהיה בשמן להדליק שמונה ימים.

ועל פי הדברים הללו מובן שפיר, מאחר שכאשר רואים את מציאות השי"ת ואת הסייעתא דשמיא שיש מאת השי"ת, אזי יש לילך מחיל אל חיל ולהוסיף בעבודת השי"ת, משום הכי קבעו בית הלל ואמרו יום ראשון מדליק נר אחד, יום שני מדליק שני נרות, יום שלישי מדליק שלושה, וכך בכל יום מוסיף והולך (שבת כא, ב) כל זאת משום שצריכים ללכת מחיל אל חיל ולהיות מוסיף והולך, ולהיות בבחינת 'מעלין בקודש' וכמו שביארנו, כי החשמונאים התפללו בכל יום שהמנורה תוסיף לדלוק עוד יום ועוד יום בחינת מעלין בקודש, מוסיף והולך. ולכן באמת נקבעה ההלכה בחנוכה כדברי בית הלל, כי העיקר הוא להיות מעלין בקודש, מוסיף והולך.

ואם כנים אנו בדברינו, יבואר שפיר הלשון שאומרים בתפילת 'ועל הניסים' שעשית לאבותינו 'בימים ההם בזמן הזה'. והרי באמת הנס נעשה בימים ההם, ולמה צריך להזכיר גם בזמן הזה. ואולם, לפי ביאורנו עד עתה מובן היטב, כי כאשר מנצלים את הניסים שהיו בימים ההם לעבודת השי"ת, הרי שזה סימן כי בני ישראל ממשכים אחרי הניסים של אז להמשיך את עבודתם גם היום, ויש דרך להמשיך העבודה. ולכן בכל שנה ושנה מתעוררים הניסים הללו שנעשו בימים ההם, להיותם מאירים גם בזמן הזה, וחבל להפסידם, אלא צריך להאיר את הנפש והנשמה על ידם.

משביר לדוד

מעלין בקודש ומוסיף והולך

"ויהי ה' את יוסף והיה איש מצליח ויהי בבית אדוניו המצרי. וירא אדוניו כי ה' איתו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו" (בראשית לט, ב-ד)

הנה, כידוע בכל השנים פרשת וישב נקראת ממש בסמוך לחנוכה, ולפעמים פרשת וישב היא שבת ראשונה דחנוכה. וחשבתי לבאר את הקשר שבין סיפור יוסף הצדיק בבית פוטיפר אדוניו המצרי לבין הנס של חנוכה.

חז"ל אומרים (שבת כא, ב) כשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים שבהיכל, וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה. ע"כ.

והיה כי נתבונן במהות הנס שאירע לחשמונאים בבית המקדש, נראה כי הנס שהתרחש להם היה עצום ביותר, ממש מעל לדרך הטבע. כי הנה, כאשר היוונים נכנסו לבית המקדש, הם הרסו בו את הכל וטימאו את כל מה שהיה בו, ולא הותירו שום כלי טהור, כך שבמשך שנים רבות היה בית המקדש סגור ונעול מבלי יכולת להיכנס אליו.

ואם כן, כאשר גברה מלכות בית חשמונאי על היוונים והם נכנסו להיכל, בשביל מה הם בכלל הלכו וחיפשו שמן טהור להדליק את המנורה, וכי הם לא ידעו כי אין טעם לחפש, ואין עבור מה לחפש, שהרי היוונים טימאו את הכל ולא נותר שום דבר קדוש בבית המקדש במשך עשרות שנים בהם בית המקדש היה סגור ואף מוזנח רח"ל.

אלא מאי, לחשמונאים היתה אמונה תמימה בהשי"ת ובטחון גדול, עד שהם לא התייחסו כלל לעצם העובדה שהיוונים טימאו את בית המקדש ואת כל הכלים הקדושים שהיו בו, אלא הם החליטו כן לחפש ולתור בכל פינה ובכל החורין והסדקין שזא כן ימצאו שמן טהור כדי להדליק בו את המנורה, שבוודאי שעיני ה' אל המקום הקדוש הזה. ואמנם חפץ ה' בידם הצליח, ובזכות אמונתם הגדולה ובזכות הרצון והתשוקה הגדולה שהיתה להם, הם אכן מצאו בפינה נסתרת פך שמן טהור שהיוונים לא הגיעו אליו, אשר היה מונח בחותמו של כהן גדול. ואז נטלו את הפך הקטן הזה כדי להדליק בשמן שבו את המנורה. ומזה הבינו החשמונאים דבר נוסף, כי 'הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו, להציל ממות נפשם' (תהילים לג, יח-יט). דהיינו, למרות שהאדם רואה עד כמה כולו כל הקיצין, ימשיך לכו להיות בטוח בה'.

וכך בדיוק היה אז המצב, כי החשמונאים הבחינו כי הפך כל כך קטן עד שאין בו בכלל די שמן, אלא רק להדליק בו יום אחד בלבד, ואם כן מה יהיה בשאר הימים, כיצד יוכלו להמשיך להדליק את המנורה שבבית המקדש בכל יתר הימים. אבל שוב, הם לא התיימשו אלא התחזקו באמונה תמימה בה' וסמכו על הקב"ה, ביודעם שאם הם הצליחו בכלל למצוא פך שמן טהור מונח בחותמו של כהן גדול, משמע שהם ומעשיהם רצויים לפני הקב"ה. ולכן הם התפללו להקב"ה שיעזור להם גם ביום השני ושיהיה בפך מספיק שמן ליום נוסף, ואכן תפילתם נתקבלה והם הצליחו להדליק גם ביום השני.

קוראנום הרב

פיוט לחנוכה

מכ"ק רבי חיים פיינטו הגדול זיע"א

סימן: אני חיים פיינטו

א-לי אַרומְמָנְהוּ. אֵין יְחִיד פִּיחִידוּ. נֶס לְבִנֵי מִתְתִיָּהוּ. עֲשֵׂה פְּלֵא לְבִדּוֹ. פְּדָה עֲדָה נְדָה. מְלֵא אֶרֶץ כְּבוֹדוֹ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

נוֹעֲצוּ יַחַד רְעֵה. הַיְיָנִים עֲלִינוּ. מְצוֹת א-ל גְּדוֹל דַּעַה. לְהַעֲבִיר מִמְנוּ. אֲנִי קִמְנוּ שִׁשְׁנֵי. גְּבַר חֲסִדּוֹ עֲלִינוּ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

יְיָנִים בֵּית א-ל בָּאוּ. טְמִאוּ הַשְּׂמָנִים. בְּדָקוּ וְהִגָּה מְצִאוּ. פֶּה מִפְּפִים קִטְנִים. אֲטִים חֲתוּם סְתוּם. כֹּהֵן כּוֹנֵנָה יְדוּ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

חֶלֶק וְשִׁעוֹר לִילָה. אַחַת לְבַד הָיָה בּוֹ. בְּרַפְתָּ נוֹרָא עֲלֵיָּלָה, שְׁרָתָה תוֹף הַנְּשָׂאָר בּוֹ. רָמּוּ עֲצָמוּ עֲמּוּ. קִמּוּ וַיִּתְעוֹדְדוּ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

יְחִיד מְסַר גְּבוּרִים, בְּיַד אִישִׁים חֲלָשִׁים. קָרוּ יִשְׂרָאֵל הָרִים. עַל הַצְּרִים הַנּוֹגְשִׁים. אֶפְלוּ פְּלוּ נְפְלוּ, נִגְרָשׁוּ וְשׁוֹדְדוּ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

יָמִים אֶלֶּה נִקְבְּעוּ, בְּהַלֵּל וּבְהַדְּאָה. כִּי נִפְשׁוֹתֵם נוֹשְׁעוּ. מִיַּד צָר גָּאָה גָּאָה. חִילוּ גִילוּ סִלוּ. לָא-ל גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

מְשַׁתָּה וְשִׁמְחָה יִהְיוּ בָּם. מְטַעֲמִים אֲמוּרִים. הַנְּרוֹת הֵם חַיִּיבִים. יַעֲשִׂים וְנִנְקָרִים. צָאוּ בָּאוּ רָאוּ. הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְמַדּוּ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

פְּתִילוֹת יַחַד נִמְנוּ. טוֹב טַעֲמִים וְנִימוּקִים בְּמִסְפָּר לוֹ יִמְנוּ. כִּי כֵן דִּינָם וְחֻקָּם. שְׁמִרוֹ הוֹרֵי עֲזָרוּ. אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁג יְדוּ.

הָדוּ לְה' פִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ.

ארחות ישראל

הליכות והלכות בין אדם לחברו

חוסר התבוננות

הגורם הראשון ללימוד חובה על מעשי אחרים - חוסר התבוננות ונטיית היצר לראות את חסרונות הזולת לא את מעלותיו.

על כן אדם שרואה את זולתו שעושה דבר עוול ולא עולה בידו למצוא לו כף זכות, יזכור את מאמרו חז"ל שאמרו "אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו".

ויש לנו לזכור את הוראת חז"ל, שהחושד את חברו בדבר שאין בו - עליו לפייסו ולברכו.

במסילת נערה

שביבי אמונה ובטחון מפנקסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פיינטו שליט"א

הפרוזדור והטרקלין

באחת השנים שהיתי בבית החולים לצידו של יהודי שהיה חולה מאד וכמעט נטה למות.

כל אותו הזמן שישבתי לצידו, שוחחתי עם היהודי וחיזקתי אותו בדברי אמונה ובטחון, אולם על פניו ניתן היה להבחין שהוא מהורהר מאד, וניכר היה שדבר מה מציק לו.

"על מה אתה מהרהר?" שאלתי אותו.

היהודי השיב: "אני עסוק במחשבות שונות על היום שלאחר פטירתי. מי יודע מה יהא על אבי ואימי? מי ידאג להם ויטפל בהם לאחר שכבר לא אהיה בעולם?"

לשמע תשובתו הבנתי שהוא חש שהגיע זמנו לעזוב את העולם, ועל כן כל מחשבותיו היו נתונות לעתיד הוריו שיישארו בעולם ללא הסיוע שלו.

מוסר גדול למדתי מכך, שכשם שיהודי זה חשב על הוריו ברגעיו האחרונים ודאג להם ולשלומם, באותו אופן על כל יהודי לחשוב על חיי בעולם הבא, ולדאוג להכין לעצמו מקום של כבוד בעולם העליון לאחר שנותיו בעולם הזה על ידי לימוד התורה וקיום המצוות. ועל כך אמרו חז"ל (אבות ד, טז) "העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין".

כשם שהאדם מייטיב את בגדיו ומסדר את עצמו קודם שהוא נכנס לטרקלינו של מלך, כך העולם הזה כמו פרוזדור, מעין מבוא לפני העולם הבא שבו על האדם לצחצח את בגדיו הרוחניים, להיטיב את מעשיו, ולנקות את נשמתו בעולם הזה, ואז יהיה מוכן לעבור לעולם שכולו טוב.

שתהיו עמלים בתורה

באחת השנים בא לפניי יהודי וסיפר לי שכאשר הוא לומד תורה - הוא סובל צער גדול, כיון שפעמים רבות הוא איננו בטוח שהבין כראוי את מה שלמד, ומשום כך הוא נצרך לחזור על הלימוד שוב ושוב.

אמנם בכל פעם שבה הוא חוזר על תלמודו מתחדשים לו חידושים נוספים בעניין, אך גם מחידושי החדשים אין לו סיפוק, כיון שלא פעם הם סותרים האחד את השני.

כששמעתי על סבלו של היהודי בלימוד התורה, אמרתי לו:

"אשריך שסבלך בא לך מלימוד התורה ומעמלה! זהו סימן לכך שאתה יורד לעומקה של תורה. שכן דרכו של הלימוד שיבוא מתוך יגיעה ועמל. כפי שמפרשים חז"ל (תו"כ ויקרא כו, ג) על הפסוק (שם): "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו" - שתהיו עמלים בתורה.

וכבר אמר הגאון רבי ישראל סלנט זצוק"ל שעל האדם להזיע בעת לימוד התורה הקדושה, ואז ייחשב לו הדבר שעמל בה. ועוד יש לדעת שצער זה של הלימוד הוא שמבריה את היצר הרע ומגן על האדם מפניו".

במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"כה אמר ה' על שלשה" (עמוס ב. ג)

הקשר לפרשה: בהפטרה יש רמז למכירת יוסף הצדיק, כפי שכתוב: "על מכרם בכסף צדיק". כפי שמכירת יוסף מתוארת בפרשתנו.

מז הארץ

ממשנתו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

התורה מסייעת להינצל מתאוות העולם הזה

כבר דרשו בספרי הקבלה, כי ארץ מצרים נקראת ערות הארץ, כלומר, ארץ טמאה מלאה בגילולים, שטופת זימה ועבירות חמורות ביותר, והיא ארץ של עבדים שכל כולה הפקר, כדברי חז"ל (גיטין יג, א) עבדא בהפקירא ניהא ליה, זילא ליה, שכיחא ליה, פריצה ליה.

ויש לשאול, באם ארץ מצרים היא ארץ כה גרועה ומלאה חטאים, הרי שבוודאי קשה לעמוד מול זרם ערות הארץ שלה ומול החטאים העצומים שהיא מלאה בהם, ואם כן, כיצד יתכן הדבר כי הקב"ה הכניס את יוסף הצדיק לכהן ניסיון לרדת לארץ מצרים, ולא עוד, אלא להימכר כעבד למצרים כאשר הוא נמצא במקום כזה לבד ללא מקום תורה, ואף ללא הורים שישמרו עליו מפני ערות הארץ. והרי בהימצאו בכזה מקום גרוע הפחד הוא נורא ואיום, משום שהוא עלול להתדרדר ברוחניות ולהתבלבל בין הגויים המצרים. ואם כן מדוע הקב"ה הביא עליו כזה ניסיון קשה.

ונראה לענ"ד בביאור הענין, כי היא הנותנת. דדווקא משום הכי הקדימה התורה הקדמה גדולה כאשר יוסף נמכר לעבד לפוטפר שר הטבחים, ושם נאמר כמה פסוקים בשבחו של יוסף הצדיק, וכה נאמר עליו: (בראשית לט, ב, ג, ה) 'ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדוניו המצרי. וירא אדוניו כי ה' איתו וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו. ויברך ה' את בית המצרי לגלל יוסף ויהי ברכת ה' בכל אשר יש לו' וגו'.

וכבר ידועים דברי חז"ל (מכות י"ב) כי בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו. וזהו מה שאומר הכתוב, מאחר ויוסף הצדיק הלך בדרך הש"י, ולא סטה מדרך התורה והמצוות ימין ושמאל ואף לא כקוצו של יו"ד, ותמיד שם ה' היה שגור על פיו, והוא התעלה בקדושה וטהרה לעילא ולעילא, לכן מאידך זכה יוסף הצדיק ע"ה כי גם בהיותו בארץ מצרים נתקיים בו 'ויהי ה' את יוסף, כי ה' איתו'. כלומר, גם במצרים במקום ערות הארץ הקב"ה ושכינתו שמרו על יוסף הצדיק כדי שישאר כל העת בצדקתו, ותמיד יהיה איש מצליח לא רק בגשמיות אלא גם ברוחניות. ואמנם זאת היתה גדולתו של יוסף הצדיק, כי גם בהגיעו לארץ מצרים הוא שמר על עצמו לבל יתדרדר מבחינה רוחנית. וכי תימא, מנין נטל את הכוחות לכך להיות שמור גם בארץ מצרים, הוי אומר, עזרתו בכך היתה כי כאשר ירד מארץ כנען לארץ מצרים, הוא נטל עמו למצרים צידה לדרך ממה שנתן לו אביו יעקב מהתורה שלמדו יחדיו בארץ כנען.

וזה עזר לו להיות בבחינת 'וימאן', ולנוס מפניה כמפני אש ולעמוד בניסיון הגדול.

כאשר באים על האדם ניסיונות שונים בימי חייו, אסור לו להתייאר וליפול ברוחו, אלא עליו לידע כי הקב"ה הוא זה שמביא עליו את הניסיונות הללו כדי לראות ולבחון אותו אם הוא אכן שלם ברוחו ושלם בתורתו ובצדקתו. ועליו גם לידע כי גם כאשר הקב"ה מביא עליו ניסיונות, אזי מאידך גיסא הקב"ה גם שומר עליו כדי שיוכל לעמוד בניסיונות שהגיעו לו.

מעשה שרה

נס החנוכה של וילנא

מנורת חנוכה גדולה, מרהיבה ביופיה, עשויה כולה נחושת, פיארה את בית הכנסת הגדול של וילנה. היא הייתה נטועה בבסיס אבן מיוחד, מימין לארון הקודש, וצורתה כשל צורת מנורת המקדש, על גביעה, כפתוריה ופרחיה. כשפרצה מלחמת העולם הראשונה בשנת תרע"ד, הובלה המנורה בפקודת ממשלת רוסיה למוסקוה, עם חפצי קודש נוספים, בעלי ערך היסטורי, שנלקחו מבתי הכנסת אל גנזי הממלכה.

כך אבדה המנורה הנפלאה של בית הכנסת הגדול, אך סיפור המעשה הכרוך בה לא אבד. הדבר אירע לפני כשלוש מאות שנים, ומעשה שהיה כך היה:

על כס הרבנות בוילנה ישב הגאון רבי יהושע השל זצ"ל. ימים קשים עברו אז על יהודי העיר. בתקופה של כמה עשרות שנים עברה וילנה מידי ממשל אחד למשנהו. פעם אחת היא נפלה בידי השוודים, ולפעם אחרת מלך עליה פייטר הגדול. אחר כך חזרה לשוודיה ולבסוף הועברה לפרידריך אוגוסט מלך פולין.

כל כובש הטיל על יהודי העיר מיסים משול, עד שלבסוף נתרקנו הקופות ולא נותר עוד ממי לגבות מס. התחכמו שונאי ישראל והפקיעו מידי היהודים את בית הכנסת הגדול עצמו, כמשכון וכעירבון, עד אשר תסלק הקהילה היהודית את המס שהושט עליה.

נסגרו אפוא שערי בית הכנסת הגדול ופסקו קולות התפילה והתורה מאותו בית מקדש מעט של ירושלים דליטא. קל לשער את גודל כאבם של יהודי העיר על שלא נותר להם אפילו מקום שבו יוכלו להשיח את יגונם. יום אחד פשטה שמועה מופלאה בעיר. היא עברה מפה לאון ושלחה את דמיון הציבור. על פי השמועה, בכל לילה, סמוך לחצות, בוקע ועולה מחלל בית הכנסת הגדול קול של בכי ותחינה. שמועות שונות ומשונות התהלכו סביב הקול המסתורי.

רק מעטים ידעו את מקורו האמיתי של הקול: כעשרה מזקני העיר נהגו להתענות בימי שני וחמישי, לרגל המצב. מדי לילה, לקראת חצות, היו נכנסים למנחת סתרים ארוכה, שהוליכה אותם עד מרתף בית הכנסת הגדול, ושם היו עורכים 'תיקון חצות'.

השמועה על הקול המיילל בלילות הגיעה גם לאוזניו של דוכס וילנה. לילה אחד יצא

בלוויית משרתיו אל בית הכנסת הגדול. בתחילה בדק הדוכס ומצא כי כל דלתות בית הכנסת וחלונותיו סגורים ומסוגרים. אחר כך המתין לשעת חצות, והנה, נכונה השמועה: קול עמום של בכי הפר לפתע את דממת הליל. נרגש ציווה הדוכס להביא לו סולם ארוך. הוא טיפס לחלון הגבוה שבכותל המזרח והציץ בעדו פנימה. נשימתו נעתקה נוכח המראה שנגלה לעיניו: דמויות מסתוריות, עוטות לבן ועטורות שיבה, הצטופפו לרגלי ארון הקודש סביב נר דולק ובכו חרש.

חיזור כסיד ירד הדוכס מהסולם, עלה על סוסו ודהר במהירות רבה לביתו. אך גם שם לא עזבו המראה המופלא שראו עיניו בתוך בית הכנסת הנעול של וילנה. באותו לילה נדה שנתו של הדוכס. בשלב מסוים הוא הקיץ מזיע מחלום ביעותים, שבו הופיעה לפניו אחת הדמויות בלבן, שראה בבית הכנסת, והזהירתי לחדול מלהציק ליהודים.

בבוקר יום המחרת שלח הדוכס לקרוא לראשי הקהילה. הוא הודיע להם כי יהיה מוכן לפתוח מחדש את בית הכנסת, אך זאת בתנאי שימשכנו אצלו אחד מתשמישי הקדושה היקרים של בית הכנסת.

בעצת המרא דאתרא הגאון רבי יהושע השל זצ"ל, הוחלט למשכן בידי הדוכס את מנורת הנחושת העתיקה. שמוח הדוכס על ההחלטה ובחר להעמיד את המנורה באחד מאולמות הפסלים שבביתו. כשניסו להדליקה, החלה המנורה להעלות עשן סמוך והשחירה את הפסלים. לא הועילה החלפת השמנים האחרים, המנורה הוסיפה להשחיר את האולם עם הפסלים שבו. וכך במצב של איון ברירה ומתוך פחד פנימי עמוק, העתיק הדוכס את מקומה מאולם הפסלים לחדר שמור וצנוע בטירתו.

באו והגיעו ימי החנוכה. ביקשו יהודי וילנה להדליק נר של חג ונזכרו כי המנורה ממושכנת אצל הדוכס. העמידו מנורה אחרת וביכרו, אבל הנרות לא דלקו יפה ולא האירו כשיעור הזמן שקבעו חכמים. החליפו את הנרות, אך גם אלה דעכו בטרם זמנם. אמר הרב: "מן השמים מרמזים לנו שעלינו לפדות את המנורה הגדולה. אסור להניח תשמישי קדושה בידי הגויים".

כבר למחרת החלה חברת 'נר תמיד' של קהילת וילנה לקבץ כסף כדי לגאול את המנורה. שש שנים תמימות עברו מאותו יום, עד שהצליחו יהודי העיר העניים לאסוף את סכום המס הכבד שהטיל עליה הדוכס.

בערב היום הראשון של חנוכה תצ"ג הייתה ליהודי וילנה אורה ושמחה. בתהלוכה רבת משתתפים ובליווי חבורת כליזמרים, הובאה המנורה מביתו של הדוכס והושבה למקומה המכובד בימין ארון הקודש.

באותה שנה התכנסו כל יהודי וילנה בבית הכנסת הגדול, לראות ולשמוע כיצד מדליקים ומברכים על נרות החנוכה במנורת הנחושת העתיקה.

חידודי הפרשה

חידודים לפרשת וישב

1. מדוע תיקנו בתפילה 'ועל הניסים' להזכיר את הניסים שהם 'בימים ההם בזמן הזה'?
2. אדם החושד את חברו בדבר שאין בו - מה תקנתו?

תשובות יש לשלוח עד יום שני למייל: 26@hpinto.org.il

זכר צדיק לברכה

הגאון רבי עזרא חמווי זצ"ל

משך ארבעים וחמשה שנים, היה הגאון רבי עזרא חמווי זצ"ל, מגדולי חכמי ארם צובא, שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית. ארבעים וחמש שנה בהם ישב על מדין ודן דין אמת לאמיתו. וכמאמר חכמינו זכרונם לברכה במסכת שבת "כל דין שדן דין אמת לאמיתו - כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית".

על שולחנו של רבי עזרא חמווי בבית הדין הרבני, נשאו ונתנו בעניינם של יהודי חלב, הן בדיני ממונות והן בדיני אישות, איסור והיתר. גם שכניהם שאינם מבני ברית אשר נתודעו לא אחת אל משפטי הצדק אשר נגזרו בין כתלי בית הדין היהודי, היו ניגשים בחרדת קודש אל החכמים היהודים ולרבי עזרא חמווי, אשר מלבד בקיאותו הרחבה וחריפותו העמוקה במרחבי ים התלמוד ובכל מכמני התורה, כמי שלא אניס ליה כל רז. היה גם בקי ומצוי בהוויות העולם הזה במנהגיהם ואורחות חייהם של יושבי הכרכים והכפרים, יהודים וגויים כאחד.

המעשה הבא שיעיד על כך, היה לשיחת היום בפי תושביה היהודים והגויים של חלאב, אשר

התפעמו והתפעלו מגודל חכמתו ובינתו של הרב היהודי ופיהם לא חדל מלשבחו ולפארו. ומעשה שהיה כך היה:

אחד משכניו של רבי עזרא, ערבי מכובד נשוא פנים ובעל בעמיו, אשר אהב את הטיפה המרה ונהג לשתות יין ושכר לרוב. חזר לביתו ערב אחד כשהוא בגילופין, ובתוך שכרותו פנה אל אשתו, וציווה עליה להגיש לו תיכף ומיד, כוס קפה מהביל. והוא אף איים עליה בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, כי אם לא תגיש לו את מבוקשו עד שיסיים לאכול את הכעך היבש שבידו, רע ומר יהיה אחריתה...

האשה המבוהלת, נחפזה תיכף ומיד, להבהיל לבעלה את כוס הקפה כפי שביקש. החישה את צעדיה לעבר כירת הפחמים שבפינת הבית, הבעירה את הפחמים, שפתה עליהם קומקום של מים, והבעל ישב לו על מיטתו וכסס בפיו את הכעך היבש, שאזל לו עוד בטרם הגישה אליו רעייתו את כוס הקפה שביקש.

כבודו של הבעל, שכביכול נרמס ברגליה של אשתו, העלה את חמתו עד להשחית, ובחמת זעמו קרא בקול גדול:

"הרי את מגורשת". "הרי את מגורשת". "הרי את מגורשת". שלש פעמים, דבר הנותן תוקף חוקי לגירושין, על פי חוקי האיסלאם.

משהתפכח הבעל משכרונו והבין את חומרת מעשיו, כי במוצא פיו הנמהר, אשת נעוריו הרי היא מגורשת ממנו ואסורה עוד עליו. ומה יעשה ואין הוא רוצה בגירושיה? ואת הנעשה אין להשיב.

במר ליבו החיש הערבי פעמיו אל מעונו של השיך המקומי, בכדי ליטול ממנו עצה כיצד יוכל לבטל את דיברתו ולחיות יחד עם אשתו כמימים ימימה.

ברם לצער הרב, משימתו לא צלחה בידו והשיך המוסלמי פסק את פסוקו:

"על פי חוקי האיסלאם, הרי אשתך מגורשת ממך.

ואין לך כל אפשרות לחזור בך, שכן אשתך לא קיימה את רצונך".

ברוב ייאושו פנה הערבי אל שכניו, ואלה יעצוהו ללכת אל החכם היהודי. והוא אכן שמע לעצתם ובא אל החכם היהודי - רבי עזרא חמווי ששמע ברוב קשב את סיפורו של הערבי, אולם רבי עזרא, לא אבה לחרוץ את גזר דינו, קודם שיקבל את הסכמתו של השיך המוסלמי לדבר.

לאחר שהלה נתן את הסכמתו לכך, פנה רבי עזרא אל הבעל ושאלו:

- "אמור נא לי הכעך שאכלת טרי היה או יבש?"
- יבש היה. ומשום כך היה כה רב צמאוני - התנצל הבעל.

- אם כך, פסק רבי עזרא, אשתך מותרת לך, שכן טבעי הוא הדבר שבשעה שאוכלים כעך יבש נופלים פירורים ממנו לרצפה. ואותם טרם אכלת...

רבי עזרא חמווי זצ"ל, גדל והתחנך בעיר של חכמים של סופרים, "חלאב" היא אר"צ - ארם צובא. את עיקר תורתו קיבל מפיו של הגאון רבי אברהם חיים עדס זצ"ל, "בעל רוח הקודש".

בשנת תרצ"ה גברו געגועיו לציון, ואף שמאור עיניו ניטל ממנו באותה תקופה החיש פעמיו לעיר הקודש ירושלים. שם נתודע אל חכמי ירושלים ורבניה שהרבו להסתופף בצילו ולהשתעשע עימו במילי דאורייתא.

בקהילות אר"צ, בסוריה ובירושלים נוהגים עד היום לומר את הבית המסונף לפיוט הנאמר ביום הכיפורים "על מות שני בני אהרן". שכתבו רבי עזרא:

"הכוכבים אספו נגהם, ואור החמה נכחד, על דם שני אחים שנשרף כאחד, הבכור נדב ואביהוא גם יחד. וימותו בני אהרן".

אחת עשרה שנה, זכו בני ירושלים ליהנות מאורו, שכבה ביום הרביעי של חנוכה, כשהוא זקן ושבע ימים, ומנוחתו כבוד בהר הזיתים.

מעוניין לזכות את הרבים ולהפיץ את העלון "פחד דוד" באזור מגוריך?

פנה עוד היום ע"י שליחת מייל ל: mld@hpinto.org.il

ותזכה בברכת הצדיק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

לקבלת דבר תורה יומי

מאת מורנו ורבנו

כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

ניתן לשלוח הודעה

אנגלית +972587929003 • צרפתית +16467853001 • עברית +972585207103 • ספרדית +541141715555

שמעו וראו כי טוב ה' - מודעה רבה לאורייתא

בסייעתא דשמיא מעתה ניתן להאזין לשיעורי מורנו ורבנו כ"ק האדמו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א - בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית

באתר קול הרשון ובמספר ישיר 0733-718-144

בקרוב יהיה ניתן לקבל חוברת קטלוג מפורט, כל שיעור עם מספר ישיר, ניתן לקבלו במייל: mld@hpinto.org.il

מסודר לפי פרשות השבוע, חגים ונושאים שונים.

שמעו ותחי נפשכם